

عنوان مقاله:

جایگاه زن در ادبیات فارسی ایران (با نگاهی به ادبیات کلاسیک و مدرن)

محل انتشار:

دومین کنفرانس دانش و فناوری روانشناسی، علوم تربیتی و جامعه شناسی ایران (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 32

نویسنده:

رحمت وهاب زاده - مدرس دانشگاه آزاد اسلامی سردشت و کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی

خلاصه مقاله:

مقاله حاضر حاصل پژوهشی اسنادی است از جایگان زنان در ادبیات فارسی قبل و بعد از دوران پیشامدرن که سعی دارد از زاویه اسناد و مدارک موجود به بررسی وضعیت زنان در این دوران بپردازد. به عبارت دیگر تحقیق می‌کوشد جایگاه واقعی زنان در ادبیات کلاسیک و مدرن ایران را از دریچه نظم و نثر (اشعار و متون) و مطالعات اسنادی مورد کنکاش علمی قرار دهد. آنچه از مطالعات و بررسی حاصل آمد حاکی از آن بود که در ادبیات دوران پیشامدرن ما زن به صورت مطلق ستوده نشده است بلکه زن در قالب صورت‌ها و گونه‌های متفاوت انسانی خودش سروده شده است مانند پیرزن ستم دیده‌ای در شعر نظامی که ستوده می‌شود یا صورت مادری زن که بسیار مقدس است ولی زن به صورت مطلق و کلی هیچ‌گاه ستوده نشده است اما در ادبیات مدرن و تجددگرا چهره‌ی زن از شکل نمادین ظهورش در غزل و قصیده‌ی فارسی در آمده است مانند شعر برخی شاعران مانند احمد شاملو، که در حقیقت موضوع نظاره و خیره شدن شاعر در چهره‌ی زن بود. در شعر شاعرانی مثل عشقی، ایرج، لاهوتی و دیگر شاعران اوایل قرن بیستم ایران ما این چهره‌ی زن را به عنوان نیمی از پیکره‌ی یک جامعه می‌بینیم و در آنجاست که برای اولین بار زن به صحنه می‌آید، ولی باز هم با نام گذاری و رده بندی اجتماعی مشخصی است. یعنی زن جوان باید تحصیل بیاموزد و آن توجهی را که زیبایی ظاهری او در شاعران گذشته بر می‌انگیخته پشت سر بگذارد و به عنوان یک محصل علم، کسی که می‌تواند علم کسب کند، برای اینکه بعداً در فرزندان خودش این علم را به جای بگذارد به صحنه می‌آید و آن چهره‌ی ستوده می‌شود که اگر علم بیاموزد، مادر ارزنده‌ای می‌شود. اما به طور کلی می‌توان گفت که زن هیچ‌گاه در شعر ما سیطره پیدا نمی‌کند اما دستمایه‌ی ادبیات و شعر قرار می‌گیرد؛ یعنی دست کم در تخیل شاعران که بیشترشان از جنس مرد بودند، تصویری از زن وجود داشته که صورت معشوق به خودش گرفته است.

کلمات کلیدی:

زن، ادبیات پارسی، ادبیات کلاسیک، ادبیات مدرن

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/778564>

